

ODESÍLATEL:

Mgr. Evžen Doležal
ředitel odboru
posuzování vlivů na životní prostředí
a integrované prevence
Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65
100 10 Praha 10

ADRESÁT:

Krajský úřad Olomouckého kraje
Odbor strategického rozvoje kraje,
územního plánování a stavebního
řádu
Jeremenkova 40a
779 11 Olomouc

V Praze dne 10. května 2016
Č. j.: 32604/ENV/16
Vyřizuje: Mgr. Indráková
Tel.: 267 122 559

Věc: Stanovisko MŽP k návrhu Aktualizace č. 2a Zásad územního rozvoje Olomouckého kraje a vyjádření MŽP k vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území k návrhu Aktualizace č. 2a Zásad územního rozvoje Olomouckého kraje

Krajský úřad Olomouckého kraje, odbor strategického rozvoje kraje, územního plánování a stavebního řádu (dále jen „KÚ“), jako příslušný orgán územního plánování podle ustanovení § 7 odst. 1 písm. a) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“) oznámil, že byl zpracován návrh Aktualizace č. 2a Zásad územního rozvoje Olomouckého kraje (dále též jen „AZÚR 2a OLK“) včetně vyhodnocení vlivu AZÚR 2a OLK na udržitelný rozvoj území.

Návrh AZÚR 2a OLK včetně vyhodnocení vlivů návrhu na udržitelný rozvoj území byl projednán dle ustanovení § 37 odst. 2 stavebního zákona na společném jednání konaném dne 12. 4. 2016 v kongresovém sále Krajského úřadu Olomouckého kraje, Jeremenkova 40a, Olomouc.

I. Ministerstvo životního prostředí (dále jen „MŽP“) uplatňuje na základě ustanovení § 37 odst. 2 stavebního zákona, prostřednictvím odboru posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence, jako dotčený orgán dle zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů, následující stanovisko k návrhu Aktualizace č. 2a ZÚR OLK.

Stanovisko podle ustanovení § 11 odst. 1 písm. a) zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, v platném znění (dále jen „zákon o ochraně ovzduší“):

V současné době MŽP zpracovalo ve spolupráci s krajskými úřady pro jednotlivé zóny včetně Olomouckého kraje „Střednědobou strategii zlepšení kvality ovzduší v ČR“.

Konkrétně pro území Olomouckého kraje je zpracován „Program zlepšování kvality ovzduší zóna Střední Morava - CZ07“. Cílem Programu je dle § 9 odst. 1 zákona o ochraně ovzduší dosáhnout požadované kvality ovzduší pro znečišťující látky, jejichž imisní limity jsou uvedeny v bodu 1 a 3 přílohy č. 1 zákona o ochraně ovzduší, tuto kvalitu udržet či ji dále zlepšovat, a to na celém území zóny Střední Morava - CZ07. Programy zlepšování kvality ovzduší jsou zpracovány MŽP formou opatření obecné povahy. Konečná verze bude současně aktualizací stávajícího „Programu ke zlepšení kvality ovzduší na úrovni zóny Olomouckého kraje - III. aktualizace - rok 2012“, ze kterého vycházejí požadavky pro ZÚR Olomouckého kraje. V dalších fázích zpracování návrhu AZÚR 2a OLK bude třeba tuto aktualizaci respektovat. Řešení AZÚR 2a OLK musí respektovat vymezení území stávajících úrovní znečištění, kde jsou dlouhodobě překračovány imisní limity a v těchto územích umisťovat nové záměry současně s realizací technických nebo kompenzačních opatření, která zajistí, že v obytné zástavbě nedojde ke zhoršení imisní zátěže v porovnání s výchozím stavem.

Stanovisko podle ustanovení § 17 písm. a) zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, v platném znění (dále jen „zákon o ochraně ZPF“):

Podle ustanovení § 5 odst. 1 zákona o ochraně ZPF jsou pořizovatelé a projektanti územně plánovací dokumentace povinni řídit se zásadami ochrany zemědělského půdního fondu (dále jen „ZPF“) ve smyslu ustanovení § 4 zákona o ochraně ZPF a jsou povinni navrhnout a zdůvodnit takové řešení, které je z hlediska ochrany ZPF a ostatních zákonem chráněných obecných zájmů nejvýhodnější. Přitom musí vyhodnotit předpokládané důsledky navrhovaného řešení na ZPF, a to zpravidla ve srovnání s jiným možným řešením. Na základě posouzení projednávané dokumentace návrhu AZÚR 2a OLK (Ing. Arch. Haluza a kolektiv spolupracovníků, prosinec 2015) lze konstatovat, že zdůvodnění ve smyslu uvedených zásad zákona o ochraně ZPF zcela chybí, a to nejen v případě jednotlivých nově vymezovaných ploch nadmístního významu či koridorů, ale i u navrhovaných změn ve stanovování jednotlivých podmínek a priorit (např. zrušení stávajícího znění bodů 5.3, 5.4.7.1, odst. 7 atd.). Dokonce z předložených podkladů (kapitola XIV. „Kvalifikovaný odhad záboru půdního fondu“) nelze ani dohledat celkové předpokládané dopady na ZPF. Proveden je pouze kvalifikovaný odhad zabírané půdy I. a II. třídy ochrany s tím, že plochy zemědělských půd zařazených do III., IV. a V. třídy ochrany byly zařazeny do jedné skupiny mezi tzv. plochy ostatní spolu s plochami nezemědělskými a ostatními. Dále je v této souvislosti třeba podotknout, že v případě kvalifikovaného odhadu je u zařazování půd do jednotlivých tříd ochrany použitý odkaz na Metodický pokyn OOLP MŽP ČR č.j. OOLP/1067/96 ze dne 1. 10. 1996, ačkoli je třeba vycházet z vyhlášky č. 48/2011 Sb., v platném znění. V projednávané dokumentaci není dále dokladováno, že byly projektantem a pořizovatelem respektovány zásady plošné ochrany ZPF ve smyslu ustanovení § 4 odst. 1 písm. a), b), c), d), e) zákona o ochraně ZPF a rovněž zcela chybí úvahy a prokázání, že byly respektovány zásady ustanovení § 4 odst. 2 a odst. 3 zákona o ochraně ZPF. Upozorňujeme, že v případě prokazování nezbytnosti nově vymezovaných ploch nadmístního významu (včetně koridorů) je třeba navrhnout pouze nejnutnější výměry s tím, že je nezbytné vycházet ze všech stávajících a kladně projednaných možností rozvoje (např. v případě ploch pro podnikání je třeba vycházet i ze závěrů, které byly dotčenými orgány kladně projednané v rámci Aktualizace č. 1 ZÚR OLK, včetně kladně projednaných územně plánovacích podkladů a ze závěrů Aktualizace č. 2b ZÚR OLK). Vzhledem k tomu, že v návrhu AZÚR 2a OLK vyhotoveném

v prosinci 2015 (viz výše) nejsou k dispozici veškeré relevantní údaje nezbytné pro možnost posouzení nově navrhovaného řešení (včetně navrhovaných změn znění stávajících podmínek a priorit) z hlediska předpokládaných dopadů na ZPF, nelze nyní návrh AZÚR 2a OLK kladně projednat podle ustanovení § 5 odst. 2 zákona o ochraně ZPF. Je třeba dokumentaci přepracovat a doplnit tak, jak ukládá zákon o ochraně ZPF a předložit ji k novému posouzení.

II. MŽP uplatňuje na základě ustanovení § 37 odst. 5 stavebního zákona následující vyjádření k vyhodnocení vlivů AZÚR 2a OLK na udržitelný rozvoj území.

Část A. Vyhodnocení vlivů návrhu AZÚR 2a OLK na životní prostředí:

K vyhodnocení vlivů AZÚR 2a OLK na životní prostředí (dále jen „vyhodnocení SEA“) uvádíme následující.

1. Názvy kapitoly 7 a 8 se shodují, požadujeme názvy uvést do souladu s přílohou ke stavebnímu zákonu.
2. Hodnotící část vyhodnocení SEA (kap. 7, 8 a 10) požadujeme zpracovat s přihlédnutím k „Metodickému doporučení pro vyhodnocení vlivů Politiky územního rozvoje a zásad územního rozvoje na životní prostředí“ vydanému ve Věstníku MŽP ČR č. 02/2015 (dále také jen „metodické doporučení“), **a to zejména část týkající se vyhodnocení kumulativních a synergických vlivů AZÚR 2a OLK.** Metodické doporučení je mj. reflexí rozsudku Nejvyššího správního soudu č. 1 Ao 7/2011 - 526 ze dne 21. 06. 2012, kterým bylo zrušeno opatření obecné povahy Zásady územního rozvoje Jihomoravského kraje. Zpracované **vyhodnocení kumulativních a synergických vlivů neodpovídá minimálnímu obsahovému standardu**, který specifikoval NSS v odst. [72] výše citovaného judikátu. Zejména z tohoto důvodu **považuje MŽP tuto část vyhodnocení SEA za nedostatečně zpracovanou.**
3. V návaznosti na předcházející bod bude patrně třeba upravit části vyhodnocení SEA shrnující závěry, doporučení a opatření k eliminaci, minimalizaci a kompenzaci negativních vlivů navrhované koncepce na životní prostředí (konkr. kap. 9, 11, 12, 13 a 14).
4. Požadujeme vyhodnotit koridor pro veřejně prospěšnou stavbu silnice I/44 jako celek a nikoliv jen jeho jednotlivé části (D5 – D7), které jsou navíc odděleny tunely, jež nejsou součástí návrhu AZÚR 2a OLK, ale jsou pouze vedeny jako územní rezerva. Považujeme za nezbytné posuzovat negativní vlivy záměru výstavby silnice I/44 jako celku z hlediska všech aspektů a v návaznosti na to případně zvážit variantní řešení záměru, neboť se zde jedná o limity využití území Chráněné krajinné oblasti Jeseníky, kde lze krajinu využívat jen tak, aby nebyla snížena její ekologická funkce. Vyhodnocení SEA proto považujeme za nedostatečné a požadujeme jej dopracovat.
5. Lze polemizovat se závěrem, že koncepce AZÚR 2a OLK v předložené podobě je z hlediska vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví akceptovatelná a lze s ní souhlasit při splnění navrhovaných podmínek (viz str. 276). Z hlediska ochrany zemědělského půdního fondu (dále jen „ZPF“) lze označit za zavádějící a v některých případech i zcela nepravdivý závěr, že cit.: „Z hlediska ovlivnění ZPF a PUPFL je vliv hodnocen jako středně negativní s tím, že u převážné většiny záměrů byl již obsažen v předchozích ZÚR OLK a dochází zde pouze k dílčím změnám.“

Zábory včetně vysokého podílu půd I. a II. třídy ochrany jsou navrhovány pro rozvojové plochy, železniční koridory, protipovodňová opatření a dopravní infrastrukturu (drobné úpravy a přeložky silnic). Vzhledem k tomu, že tyto koridory a plochy jsou navrhovány z velké části v plochách nivy Moravy, kde je obecně bonita půdy vysoká, nelze bez záboru ZPF I. a II. třídy ochrany koncepci rozvoje území realizovat“ (viz str. 277). V posuzované dokumentaci zcela chybí konkrétní odkazy, na základě kterých by bylo možno uvedené závěry přijmout. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že ani v návrhu AZÚR 2a OLK, předloženému ke společnému jednání (Ing. Arch. Haluza a kolektiv spolupracovníků, prosinec 2015), nebylo prokázáno respektování ustanovení § 5 odst. 1 zákona o ochraně ZPF, včetně ustanovení § 4 zákona o ochraně ZPF. Zejména potom nebylo vůbec prokázáno respektování zásady plošné ochrany ZPF podle ustanovení § 4 odst. 2 a 3 zákona o ochraně ZPF v případě nově vymezovaných ploch situovaných na půdách zařazených do I. a II. třídy ochrany. Závěrem lze tedy shrnout, že příslušný orgán ochrany ZPF nepochybně potřebu rozvoje Olomouckého kraje, je však třeba dokladovat, že navrhovaná řešení respektují rovněž veřejný zájem na ochraně ZPF tak, jak je stanoveno zákonem a v tomto smyslu budou hodnoceny i vlivy těchto navrhovaných řešení na udržitelný rozvoj. Požadujeme proto přepracování dokumentace „Vyhodnocení vlivů Aktualizace č. 2a ZÚR Olomouckého kraje na udržitelný rozvoj území“ s tím, že je nezbytné jednoznačně dokladovat rovněž respektování všech zásad plošné ochrany ZPF ve smyslu požadavků ustanovení § 4 zákona o ochraně ZPF, zejména potom respektování ustanovení § 4 odst. 2 a 3 zákona o ochraně ZPF. Závěrem upozorňujeme, že je nezbytné vycházet i z toho, že v případě předpokládaných trvalých záborů ZPF se bude vždy jednat o nevratnou změnu a ve svém důsledku i likvidaci jedné z prakticky neobnovitelných složek životního prostředí, kterou nelze pominout a případně ji opodstatnit stanovením nekonkrétních podmínek. V tomto smyslu by tedy měly být přijaty i závěry prováděného vyhodnocení.

Z výše uvedených důvodů požadujeme v tomto smyslu vyhodnocení SEA dopracovat a takto upravené předložit společně s ostatními podklady pro vydání stanoviska SEA dle § 37 odst. 6 stavebního zákona.

Mgr. Evžen Doležal v. r.

Na vědomí: (odesláno VS pod č. j. 32611/ENV/16)

odbor výkonu státní správy VIII
odbor zvláštní územní ochrany přírody a krajiny